

Møteinnkalling

Utvalg: Rohkunborri nasjonalparkstyre
Møtested: E-post
Dato: 30.04.2019
Tidspunkt: Det bes om tilbakemelding innen kl 14.00.

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 91576445. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
	Styresak		
ST 8/19	Søknad om lavtflyvning og landing med helikopter i forbindelse med snøugleprosjekt		2019/5112
ST 9/19	Søknad om lavtflyvning og landing med helikopter i forbindelse med rovfuglkartlegging		2019/5352
ST 10/19	Søknad om bruk av snøskuter under filming i forbindelse med kartlegging av snøugle		2019/4885

Arkivsaksnr: 2019/5352-0

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 29.04.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	8/19	30.04.2019

Forvalters innstilling

Med hjemmel i verneforskriften for Rohkunborri nasjonalpark og naturmangfoldloven § 48 gir Rohkunborri nasjonalparkstyre Norsk institutt for naturforskning v/Karl Otto Jacobsen tillatelse til lavtflyvning og landing med helikopter i forbindelse med kartlegging av rovfugl i Rohkunborri nasjonalpark.

Tillatelsen er gitt med følgende vilkår:

1. Tillatelsen gjelder for en dag i perioden 1. juni-20. juni 2019.
2. Resultatene av feltarbeidet skal rapporteres til nasjonalparkstyret per e-post innen 31. oktober 2019.
3. Denne dispensasjonen skal medbringes under feltarbeidet.
4. Flyvningen skal klareres med reinbeitedistrikt og skje i forståelse med reindriftsnæringen i området.

Vedtaket kan innen 3 -tre- uker påklages til Miljødirektoratet.
Eventuell klage rettes til nasjonalparkstyret.

Det vises til søknad datert 01.04.2019.

Saksopplysninger

Søknaden

Det ble i forbindelse med utredning om vern av Rohkunborri nasjonalpark gjennomført kartlegginger og sammenfatninger av fugle- og dyrelivet i området (Jacobsen mfl., 2003). På artsobservasjoner.no gir et søk for perioden 1980-2019 kun 32 observasjoner av 23 ulike arter innenfor nasjonalparken. I forbindelse med tilrettelegging av ferdsel i nasjonalparken har forvaltningen stor nytte av å vite hva som finnes av rovfugler i verneområdet, og ikke minst hvor. I tillegg er det naturligvis viktig å ha kunnskap om hvilke verneverdier som finnes i nasjonalparken. Sjørdalscanyon har rikelige muligheter for klippehekkende rovfugler. Kongeørn, fjellvåk, jaktfalk og tårnfalk er påvist hekkende her (Jacobsen mfl, 2003), men disse kartleggingene begynner å bli gamle (16 år) og ble i tillegg ikke gjennomført med helikopter.

NINA har siden 2004 benyttet helikopter i forbindelse med forsknings-, kartleggings- og overvåkningsprosjekter på rovfugl i Nord-Norge. Dette har vist seg å være svært kostnadseffektivt, da store områder kan dekkes på kort tid, og man får nøyaktige posisjoner ved hjelp av GPS.

Forstyrrelsen med helikopteret er kortvarig, og i mange tilfeller ligger rovfuglene på reiret og trykker når helikopteret passerer. Helikopteret holder seg unna forekomster av tamrein for å unngå unødvige forstyrrelser.

Alle funn av hekkende rovfugler, tomme reir og sportegn vil bli plottet på GPS og fotografert. Andre arter som blir observert vil også bli registrert. Oppdraget beregnes gjennomført på ca. 3,5-4 timer ren kartlegging.

NINA søker i denne forbindelse om tillatelse til lavtflyvning med helikopter og eventuelt landing i Rohkunborri nasjonalpark 1 dag i perioden 1. juni til 20. juni 2019.

Regelverk

Rohkunborri nasjonalpark ble vernet ved kongelig resolusjon 25. februar 2011. Formålet med nasjonalparken er å bevare et stort naturområde med et særegent landskap for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander i et vidt spenn av naturtyper fra frodige grøorheggeskoger, urskogspreget bjørkeskog og høgstaudeskoger, store våtmarksområder og ferskvannsmiljø med opprinnelig dyre- og plantesamfunn til alpine naturtyper med canyon i Sjørdalen. Fjellreven er en art det skal tas spesielt vare på.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Nasjonalparken har en egen forskrift. Motorferdsel til lands, til vanns og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt jfr. forskriften § 3 pkt 6.1. Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, jfr. Naturmangfoldloven § 48.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak etter om dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Det legges til grunn at denne kartleggingen kan bidra til økt kunnskap om truede og sårbare arter, som en har begrenset kunnskap om i det aktuelle området innenfor nasjonalparken. Rohkunborri nasjonalpark er et leveområde for rovfugler og det vurderes slik at nyere kunnskapen vil være positivt for forvaltning av verneverdiene i nasjonalparken.

Prosjektet gjennomføres av NINA som er en forskningsinstitusjon. Det er ikke fare for at andre vil søke om tillatelse på samme grunnlag og skape presedens for en utvikling som på sikt kan skade verneformålet, jfr. naturmangfoldlovens § 10. Lavtflyvning og landing med helikopter vil kunne forstyrre dyreliv og friluftsliv og stride imot verneformålet. Det vurderes dithen at forstyrrelsen i forbindelse med prosjektet vil bli relativt kortvarig og ikke medføre økt samlet belastning. En tillatelse vil derfor ikke strider mot føre-var-prinsippet.

Det vurderes videre slik at dette prosjektet vanskelig gjennomføres uten bruk av helikopter, jfr. naturmangfoldlovens §12. Det er svært liten sannsynlighet for at naturen vil ta skade av dette tiltaket jf. Naturmangfoldlovens § 11 om erstatning ved miljøforringelse.

På grunnlag av det som er nevnt ovenfor legges det til grunn at tiltaket ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig eller strider mot vernevedtakets formål. Søknaden tilfredsstiller kravet i naturmangfoldloven § 48 til å gi dispensasjon og søknaden kan derfor innvilges.

Arkivsaksnr: 2019/5112-0

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 29.04.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	9/19	30.04.2019

Forvalters innstilling

Med hjemmel i verneforskriften for Rohkunborri nasjonalpark og naturmangfoldloven § 48 gir Rohkunborri nasjonalparkstyre Norsk institutt for naturforskning v/Karl Otto Jacobsen tillatelse til lavtflyvning og landing med helikopter og fangstmerking av snøugle i Rohkunborri nasjonalpark.

Tillatelsen er gitt med følgende vilkår:

1. Tillatelsen gjelder for en dag i perioden 15. juni-1. august 2019.
2. Nødvendige tillatelser fra forsøksdyrutvalget skal foreligge før innsamlingen.
3. Resultatene av feltarbeidet skal rapporteres til nasjonalparkstyret pr. e-post innen 31. oktober 2019.
4. Denne dispensasjonen skal medbringes under feltarbeidet.
5. Flyvningen skal klareres med berørt reinbeitedistrikt og skje i forståelse med reindriftsnæringen i området

Vedtaket kan innen 3 -tre- uker påklages til Miljødirektoratet.
Eventuell klage rettes til nasjonalparkstyret.

Det vises til søknad datert 01.04.2019.

Saksopplysninger

Snøugla har gått sterkt tilbake som hekkefugl i Norge de siste tiårene, og arten er nå oppført som sterkt truet i den norske rødlista for truede arter. Nylig ble den flyttet fra livskraftig til sårbar på den internasjonale rødlista, hovedsakelig på grunn av en dokumentert bestandsnedgang og en svært lavere verdensbestand enn tidligere antatt. NINA, Naturmuseum-Universitetet i Agder og Norsk ornitologisk forening har drevet et snøugleprosjekt i Norge siden 2005. Formålet har blant annet vært å kartlegge bestanden og å avdekke vandringsmønsteret til snøugla. I hekkeårene 2007, 2011 og 2015 ble til sammen 22 voksne snøugler fanget og påmontert satellittsendere i Finnmark og Troms, slik at man kunne følge dens vandring. Disse merkede uglene har vandret frem og tilbake mellom Norge og områder østover både til Tajmyr og Novaja Semlja i de påfølgende årene på leting etter gode hekkeforhold. Det er også samlet inn mye annen viktig informasjon om snøuglenes hekkebiologi, og ny kunnskap og tidligere ukjente aspekter er avdekket.

Lemen er hovednæring for snøugla i hekketiden, og økende forekomster av denne og andre smånagere i mange fjellområder i Nord-Norge våren 2019 gjør at mulighetene for hekking kan være til stede i år. Det norske snøugleprosjektet har allerede fått inn noen observasjoner fra denne landsdelen nå i vår. Dersom det blir hekking ønsker NINA å kartlegge hekkebestanden. Dette innebærer også ringmerking av unger og innsamling av fjær/blodprøver og av data som kullstørrelse, ungeoverlevelse og næringsvalg. I tillegg ønsker NINA å fange minst 6 voksne snøugler for å utstyre dem med satellittsendere.

Siden 2004 har NINA benyttet helikopter til å forflytte seg mellom ulike områder i forbindelse med rovfuglprosjekter, noe som har vist seg å være svært kostnadseffektivt. Snøugleprosjektet har også brukt helikopter i forbindelse med alle de tre foregående hekkesesongene i Norge (2007, 2011 og 2015). I forbindelse med en eventuell kartlegging av hekkeforekomster av snøugle i 2019, planlegger NINA å fly i aktuelle områder i Finnmark, Troms og Nordland, basert på kunnskap om kjente hekkeområder og hvor det har kommet inn meldinger om observasjoner av snøugler i løpet av våren. Dersom NINA skulle finne hekkinger, vil de også ha behov for å bli fraktet inn og ut med helikopter til ett eller flere av hekkeområdene for å drive feltarbeid.

NINA ønsker i denne forbindelse å få tillatelse til å lande med helikopter i Rohkunborri nasjonalpark. Søknaden gjelder innenfor perioden 15. juni-1. august, dersom det blir behov for det. I tillegg ønsker NINA tillatelse til å kunne ringmerke snøugle og å ha mulighet til å kunne fange og merke voksne snøugler med satellittsendere i verneområdet. Fuglene fanges ved hjelp av enten fjernstyrt «bownet» eller et Brett med myke fotsnarer som settes ved sitteplassen ved reiret, og som holdes under kontinuerlig observasjon. Prosjektet søker for øvrig om alle nødvendige tillatelser for fangst og montering av satellittsendere fra Miljødirektoratet og Mattilsynet. NINA opplyser at de under flyvingen vil holde seg unna forekomster av tamrein for å unngå unødige forstyrrelser.

Regelverk

Rohkunborri nasjonalpark ble vernet ved kongelig resolusjon 25. februar 2011. Formålet med nasjonalparken er å bevare et stort naturområde med et særegent landskap for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander i et vidt spenn av naturtyper fra frodige grårheggeskoger, urskogspreget bjørkeskog og høgstaudeskoger, store våtmarksområder og ferskvannsmiljø med opprinnelig dyre- og plantesamfunn til alpine naturtyper med canyon i Sjødalen. Fjellreven er en art det skal tas spesielt vare på.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Nasjonalparken har en egen forskrift. Motorferdsel til lands, til vanns og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt jfr. forskriften § 3 pkt 6.1. Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, jfr. Naturmangfoldloven § 48.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak etter om dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Det legges til grunn at dette forskningsprosjektet kan bidra til økt kunnskap om en truet og sårbar art, som en har begrenset kunnskap om når det gjelder vandringsmønster og habitatbruk. Rohkunborri nasjonalpark er et leveområde for denne arten og det vurderes slik at denne kunnskapen vil være positiv for forvaltning av en verneverdi i nasjonalparken.

Fangst av snøugler og montering av satellittsendere vil påføre fuglene stress og det vil være en viss risiko for at fuglene kommer til skade under håndteringen. Det er imidlertid tillit til at dette blir gjort på en skånsom måte, og det vises her til at det er kompetente personer som skal utføre dette arbeidet, og at det hentes inn de nødvendige tillatelser fra forsøksdyrutvalget.

Gjennomføring av et prosjekt som dette vil være med på å bedre kunnskapsgrunnlaget. Prosjektet gjennomføres av NINA som er en forskningsinstitusjon. Det er ikke fare for at andre vil søke om tillatelse på samme grunnlag og skape presedens for en utvikling som på sikt kan skade verneformålet, jfr. naturmangfoldlovens § 10. Lavtflyvning og landing med helikopter vil kunne forstyrre dyreliv og friluftsliv og stride imot verneformålet. Det vurderes dithen at forstyrrelsen i forbindelse med prosjektet vil bli relativt kortvarig og ikke medføre økt samlet belastning. En tillatelse vil derfor ikke strider mot føre-var-prinsippet.

Det vurderes videre slik at dette prosjektet vanskelig gjennomføres uten bruk av helikopter, jfr. naturmangfoldlovens §12. Det er svært liten sannsynlighet for at naturen vil ta skade av dette tiltaket jf. Naturmangfoldlovens § 11 om erstatning ved miljøforringelse.

På grunnlag av det som er nevnt ovenfor legges det til grunn at tiltaket ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig eller strider mot vernevedtakets formål. Søknaden tilfredsstiller kravet i naturmangfoldloven § 48 til å gi dispensasjon og søknaden kan derfor innvilges med vilkår.

Arkivsaksnr: 2019/4885-0

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 29.04.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	10/19	30.04.2019

Forvalters innstilling

Med hjemmel i verneforskriften § 3 gis det avslag på omsøkt dispensasjon for snøskuterkjøring i forbindelse med filming av hekkende snøugler i Rohkunborri nasjonalpark.

Vedtaket kan innen tre uker påklages til Miljødirektoratet.
Eventuell klage rettes til nasjonalparkstyret.

Saksopplysninger

Norsk Rikskringkasting (NRK) og Norges snøugleprosjekt har søkt om tillatelse til å kjøre med inntil fire snøskutere i blant annet Rohkunborri nasjonalpark i perioden 1.-25. mai 2019. Snøugla har gått sterkt tilbake som hekkefulg i Norge de siste tiårene, og er oppført som "sterkt truet" på den norske rødlista. Norsk intistutt for naturforskning (NINA), Naturmuseum – Universitetet i Agder (UIS) og Norsk Ornitologisk Forening (NOF) har drevet overvåking og forskningsprosjekt på snøugler i Norge siden 2005 for å blant annet kartlegge bestanden og avdekke vandringsmønster.

Formålet med søknaden er å kunne filme hekkende snøugler for NRKs serier fra naturen i Norge, samt selge film til BBC som er interessert i slike opptak til sin serie "Wild Scandinavia".

Det norske snøugleprosjektet skal gjennomføre deler av sitt feltarbeid i mai måned for å kartlegge hvor uglene eventuelt kommer til å hekke. I den forbindelse ønsker NRK å sende en fotograf sammen med forskerteamet. Det legges også opp til at en fra Fjelltjenesten eller Statens naturoppsyn deltar i arbeidet.

Det er usikkert hvor snøuglene eventuelt vil hekke, og det søkes derfor i en rekke kommuner og verneområder for et romslig tidsom.

Regelverk

Rohkunborri nasjonalpark ble vernet ved kongelig resolusjon 25. februar 2011. Formålet med nasjonalparken er å bevare et stort naturområde med et særegent landskap for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander i et vidt spenn av naturtyper fra frodige gråorheggeskoger, urskogspreget bjørkeskog og høgstaudeskoger, store våtmarksområder og ferskvannsmiljø med opprinnelig dyre- og plantesamfunn til alpine naturtyper med canyon i Sjørdalen. Fjellreven er en art det skal tas spesielt vare på.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Nasjonalparken har en egen forskrift. Motorferdsel til lands, til vanns og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt jfr. forskriften § 3 pkt 6.1, med noen unntak listet opp i pkt. 6.3.. En eventuell tillatelse til snøskuterkjøring i Rohkunborri nasjonalpark kan i dette tilfellet gis med hjemmel i naturmangfoldloven (nml) § 48, dersom det ikke strider mot vernets formål og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Denne bestemmelsen gjelder særlige tilfeller. Dette skal være bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. Siktemålet er at verneforskriften ikke uthules gjennom omfattende dispensasjonspraksis.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak etter om dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Vernet av Rohkunborri nasjonalpark skal beskytte dyrelivet mot unødig forstyrrelse eller trusler av alle slag, jf. nml. §§ 9 og 10. Det generelle motorferdselsforbudet er innført for å skjerme dyre-, plantelivet, tamrein og terrenget for forstyrrelser og kjøreskader. For at forbudet skal ha sin tilsiktede virkning er det viktig at dette håndheves restriktivt. Et viktig kriterium for å kunne innvilge en dispensasjon fra verneforskriften er at tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

I dette tilfellet kan ikke forvalter se at nytten av å filme hekking av snøugle og informere folket om viktigheten av dette overgår viktigheten av å verne dyrelivet i en spesielt sårbar tid. Talma sameby og Gielas reinbeitedistrikt har beitetid i nasjonalparken i det aktuelle tidsrommet, reinen kalver fra begynnelsen av mai til begynnelsen av juni og er avhengig av ro i denne tidsperioden. I tillegg er rovfugler inne i den mest sårbare perioden av hekkingen sin i mai. Forvalter anser skuterkjøring i mai som en stor unødvendig forstyrrelse av dyrelivet, spesielt da sesongen for dispensasjoner for skuterkjøring i verneområdet er over 1. mai med tanke på å verne om den sårbare yngle- og hekkeperioden for dyr og fugler.

I tillegg er det ikke spesifisert hvor i parken man ønsker å filme, eller hvilke traseer man ønsker å kjøre etter. Generelt gis det ikke dispensasjoner som gjelder for hele parken. Hvor man ønsker å filme og hvilke traseer som skal brukes må spesifiseres i søknaden og vil være gjeldende for en eventuell dispensasjon.

Det vil også være usikkerhet om hvor godt skuterføre det vil være i nasjonalparken mai. Forvalter anser det som veldig sannsynlig at elver og myrer vil ha begynt å gå opp, at det vil være områder med tynt eller manglende snødekke, og at snøen kan være rått og vanskelig å kjøre på, noe som raskt kan føre til terrengskader.

Vi vet, jf. nml. § 8, at kjøring med snøskuter vil medføre forstyrrelse av dyrelivet, og mulig skade på plantelivet avhengig av snøkvalitet og smelting i mai måned. Det er generelt ønskelig at aktivitet som ikke trenger å skje i verneområder legges utenfor området. Forvalter antar at dersom det er hekking av snøugle i Troms eller Finnmark i år vil det være mulig å finne hekkende utenfor Rohkunborri nasjonalpark. Naturmangfoldloven §§ 9, 10, 11 og 12 ansees ikke å få relevans i saken.